

Helsingborgs kommunala lantmäterimyndighet

Justitiedepartementet
Ju2025/01509
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:ju.L1@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss – Koordinatbestämda fastighetsgränser (SOU 2025:80)

Helsingborgs kommunala lantmäterimyndighet (KLM) är positiva till utredningens förslag men ser behov av förtydliganden.

Helsingborgs KLM är positiv till succesivt införande där koordinatbestämning i första hand ska ske där nyttorna kan förväntas överstiga kostnaderna i relativ närtid. Enligt förslagen i SOUn innebär detta bland annat att övergången sker vid framtagande av grundkarta i planprocessen.

Helsingborg KLM framhåller att övergång till koordinatbestämda fastighetsgränser i samband med framtagande av grundkarta i planprocessen är lämpligt. Helsingborgs KLM ser även att möjlighet till undantag från koordinatbestämning under planprocessen i för de gränser som uppenbart saknar betydelse för utformningen och genomförandet av detaljplanen är lämpligt.

Helsingborgs KLM anser att utredningens beskrivning av vilka gränser i en grundkarta som ska koordinatbestämmas samt när och hur undantaget kan tillämpas lämnar stort utrymme för tolkning. Det är viktigt att tydlig vägledning tas fram i syfte att klargöra vilka gränser i grundkartan som ska koordinatbestämmas inom och utanför ett planområde, respektive vilka som inte behöver koordinatbestämmas. Det kan medföra tid- och kostandskrävande avvägningar i varje planprocess, samt i värsta fall medföra risk för upphävande av detaljplan vid överprövning i domstol.

Helsingborgs KLM vill framföra att detta innebär en ökad kostnad och tidsåtgång i detaljplanprocessen som ställer ökade krav på kommunens

tidsplanering och samordning. Koordinatbestämning föreslås vara en förrättning som prioriteras inom fastighetsbildningsmyndigheten. Helsingborgs KLM vill påpeka att prioritering av förrättningar för koordinatbestämning riskerar att fördröja genomförandet av andra förrättningar inom kommunen och därmed kan drabba övriga fastighetsägare i kommunen negativt.

Helsingborgs KLM ser att det föreslagna kravet på 2,5 cm standardosäkerhet överstiger nuvarande praxis. Det föreslagna kravet baseras på totalstationsmätning, men sedan många år tillbaka används främst GNSS-mätning i förrättningar i hela Sverige. KLM ser att det vore bra om standardosäkerheten inte sätts lägre än nuvarande praxis, 0,05 cm.

Det föreslås i utredningen att det ska finnas sekundära sätt att visa ut den koordinatbestämda gränsen. Det kan ske genom att man i samma karta som den koordinatbestämda gränsen beskrivs visar närmsta stomnätspunkt. Om förrättningen är belägen långt bort från stomnät kan en rutin föreskrivas där lantmäterimyndigheten slår ner 2-3 rör för att på så vis skapa ett lokalt nät, alternativt via polygontåg ange mått mot en redan koordinatbestämd punkt i närområdet.

Överenskommelser om gränser föreslås kunna genomföras både för lagligen tillkomna och ej lagligen tillkomna gränser. Eftersom överenskommelsen enbart innehåller av en mindre utredning som därefter ska godkännas eller avvisas finns det risk för rättsförluster och oklarheter när fastighetsägare själva tar fram underlaget för lantmäterimyndighetens prövning. Det är otydligt vad som utgör en "väsentlig avvikelse" och vilka krav som ska ställas på inmätningssätt när fastighetsägarna själva tar fram överenskommelser. Det bör införas tydliga rutiner för överenskommelser om gränser.

Det föreslås att arealer ska kunna hanteras när gränsen uppdaterats genom koordinatbestämning. KLM vill belysa att idag kan en arealuppgift även uppdateras genom nymätning eller registreringsbeslut. Dessa är inte förrättningsbeslut, däremot kan en arealuppgift uppdateras redan idag när samtliga gränser blir fastighetsbestämda kring ett fastighetsområde. KLM vill påminna om att möjligheten att uppdatera en arealuppgift redan finns och används inom förrättningsverksamheten när samtliga gränser blir fastighetsbestämda. Likande rutin för att uppdatera arealen i fastighetsregistret kan användas om samtliga gränser blir koordinatbestämda.

Utredningen framhåller på flera ställen att det är statliga lantmäteriets ansvar att ta fram och tillhandahålla nya rutiner, föreskrifter och system för att hantera koordinatbestämning av fastighetsgränser. Helsingborgs KLM ser positivt på att statliga lantmäteriet som centralmyndighet tar fram sådant.

Helsingborgs KLM vill uppmärksamma SOU 2025:98 (En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten). I den utredningen föreslås en mycket stark begränsning på vilket sätt de kommunala lantmäterimyndigheterna tillåts stödja kommunens planmyndighet under planprocessen. Förslagen i SOU 2025:98 riskerar att medföra att de kommunala lantmäterimyndigheterna läggs ned.

Detta står i konflikt med behovet av ökad samverkan och lokal kompetens som SOU 2025:80 (Koordinatbestämda fastighetsgränser) betonar, och skulle sannolikt leda till en långsammare och mer kostsam övergång till koordinatbestämda fastighetsgränser.

Carolina Rasmusson
Lantmäteriansvarig för Helsingborgs kommunala lantmäterimyndighet